

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ РЕКТОРІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ЄВРОПИ
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ**

...

16 ЛЮТОГО 2023

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 2 від 26 січня 2023 року)*

За загальною редакцією академіка В. П. Андрущенко

Редакційна колегія:

- Віктор Андрущенко* – в. о. ректора УДУ імені Михайла Драгоманова
(голова редакційної колегії);
- Лешек Корпоровіч* – професор Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Роман Вернидуб* – проректор з навчально-методичної роботи
УДУ імені Михайла Драгоманова (заступник голови редакційної колегії);
- Григорій Торбін* – проректор з наукової роботи УДУ імені Михайла Драгоманова
(заступник голови редакційної колегії);
- Павло Горінов* – в. о. директора навчально-наукового інституту права
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Володимир Євтух* – декан факультету соціально-політичних наук
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Юрій Кондратьєв* – директор Міждисциплінарного центру складних систем
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Микола Кириченко* – директор Державного закладу вищої освіти
«Університет менеджменту освіти» НАПН України;
- Лариса Лук'янова* – директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України;
- Наталія Мозгова* – завідувач кафедри філософії УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Тарас Олефіренко* – декан педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Василь Федоришин* – декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Сергій Русаков* – директор навчально-наукового інституту філософії
та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Наталія Титова* – завідувач кафедри професійної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Таміла Новіцька* – директор Центру молодіжної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

М 74

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ
БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ : збірник матеріалів міжнародного
форуму / за заг. ред. акад. В. П. Андрущенко. – Київ : Вид-во УДУ імені
Михайла Драгоманова, 2023. – 455 с.**

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародного форуму, де розглядаються актуальні питання стратегічних напрямів пріоритетів галузей наук і знань, зокрема з неперервної освіти та педагогічної інноватики, освітньої політики, публічного управління та громадського самоврядування.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі філософії, політології, управління, психології, педагогіки та дотичних до них наук.

УДК 37.018-048.35:316.32-049.5(082)

DOI: <https://doi.org/10.31392/conf.UDU.2023.16.02>

© Автори статей, 2023

© Редакційна колегія, 2023

© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

Країну творять, будують, звеличують лідери

Здавна відоме положення про те, що культуру створює суспільство, а країну розбудовує народ під проводом лідерів – інтелектуально розвинених, професійно підготовлених фахівців, які беруть на себе відповідальність за визначення шляхів і напрямів розвитку людських і матеріальних ресурсів, вибір продуктивного міжнародного партнерства.

Війна, яку нав'язав Україні російський агресор, у стократ посилює це положення, переводить його у статус однієї з опорних підвалин великої державної стратегії. Підготовка таких лідерів покладається насамперед на освіту, посилення ролі якої у формуванні інтелектуального потенціалу нації загалом є стратегічним завданням нашої перемоги над ворогом, розбудови омріяної незалежної країни ДОБРА, МИРУ, СПРАВЕДЛИВОСТІ і СВОБОДИ.

Справедливим є й те, що ця велика державна і суспільна справа розпочинається зі школи і вчителя, який, продовжуючи виховний внесок батьків, системно і на все життя, формує у дитини аксіологічну платформу, на якій виростають, мужніють і йдуть у самостійне життя справжні патріоти, захисники Вітчизни, будівничі майбутнього добробуту суспільства.

Підтримка школи і вчителя, університету й усіх закладів освіти є саме тим пріоритетом, на якому мають бути зосереджені нинішні наявні і перспективні ресурси. Вірю, що наш Міжнародний форум визначить стратегію і перспективу у цій величній для кожного і для суспільства загалом виключно гуманітарній справі. Бажаю всім учасникам натхнення, творчих пошуків задля перемоги над ворогом, мирного неба над головою, віри у наше щасливе майбутнє.

Слава Україні!

Віктор АНДРУЩЕНКО,
*ректор Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова,
президент Міжнародної асоціації
ректорів педагогічних університетів Європи*

Бровченко А. І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дизайну Київського університету
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ДИЗАЙН-ОСВІТИ В УКРАЇНІ

В умовах глобалізації і невідомого розвитку інформаційної культури зростає роль національної дизайн-освіти, що забезпечує високий рівень професійних досягнень з проектних технологій та сприяє високому соціально-економічному розвитку країни.

За останні десятиліття, український дизайн і дизайн-освіта мають певні досягнення, але назріли ряд проблем пов'язаних з її організацією і змістом.

Виникла потреба модернізації національної дизайн-освіти, приведенням її у відповідність до нових соціально-економічних умов.

За умов інтеграції України в Європейський Союз важливо обґрунтувати теоретико-методичні засади неперервної дизайн-освіти в Україні, враховуючи досвід країн-лідерів в конкурентній боротьбі на світовому ринку.

Провідні дизайнери та педагоги-дизайнери вважають за необхідне включити дизайн у в усі освітні програми структурних елементів Української освіти: дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої, післядипломної, аспірантури, докторантури освіти дорослих. Але, незважаючи на окремі постанови кабінету міністрів та накази міністерства освіти і науки України пов'язаних цим питанням – проблема не вирішується комплексно.

У вітчизняній педагогічній науці художнє проектування і конструювання розглядається як автономна галузь мистецтва, що вимагає спеціальної професійної підготовки дизайнерів за різними спеціалізаціями, яка, в свою чергу, потребує розроблення освітньо-професійних програм окремо для кожної спеціалізації. Такий підхід різко відрізняється від бачення і розуміння дизайну у багатьох розвинених країнах, де дизайн є складовою загальної освіти, в якій наука і гуманітарна сфера є складовою будь-якого навчання. Так, зокрема, інженерно-дизайнерське навчання Великої Британії – безперервне, починається з дитячого садка і проходить протягом всього життя людини. Там вважають, що завдання навчання дітей основам дизайну – не просто оволодіння елементами проектування, але вивільнення прихованих у дитині здібностей, які в звичайних умовах залишаються незатребуваними [3].

Однією із функцій системи неперервної дизайн-освіти, це активне сприяння розвитку здібностей у підростаючого покоління до невербального мислення і спілкування, та розвиток вроджених здібностей до вирішення нестандартних проблем.

В Україні національний дизайн і художні ремесла не включено у зміст неперервної дизайн-освіти і залишаються розділеними.

Освіта, позбавлена підґрунтя етнічної культури, є «освітньою системою невігластва», яка зосереджується на зовнішніх характеристиках навчальних досягнень, ігноруючи духовні етнічні цінності»[1].

Поєднання традицій декоративно-вжиткового мистецтва, дизайну і ергодизайну в системі неперервної дизайн-освіти є передумовою підвищення конкурентоспроможності

національної економіки, збереження духовно-практичних цінностей та засобом національно-патріотичного виховання.

Актуальною є проблема інтердисциплінарного підходу в неперервній дизайн-освіті щодо структурування змістового наповнення навчальних дисциплін художньо-дизайнерського циклу, що потребує дослідження підходів до цієї проблеми вітчизняних і зарубіжних учених-практиків.

Виходячи із сутності сучасних проектних технологій, неперервна дизайн-освіта повинна органічно поєднувати суспільно-гуманітарні, природничо-математичні дисципліни, що є в дизайн-освіті провідних країн світу.

Аналіз освітніх програм показав, що в національній мистецькій освіті дуже вузька технологічна складова підготовки фахівців, а в технологічній – мистецька.

Український культурний фонд у своїх спостереженнях відзначає, що дизайнери відчувають проблеми у своїй фаховій діяльності, які пов'язані з нерозумінням, а подекуди незнанням і практичного застосування новітніх і наявних технологій та особливостей виробничого процесу. Так, у топ-навичках, необхідних для дизайнерів за версією Ради дизайну Великобританії, зазначено: інженерія та технології, знання практичного застосування інженерних наук та технологій. Це включає застосування принципів, прийомів, процедур та обладнання для проектування та виробництва різних товарів та послуг.

Суспільство потребує нового покоління дизайнерів, яке володітиме міждисциплінарними знаннями про технології, людей і суспільство, а також методами ведення бізнесу, маркетингу та експериментальної перевірки нових концепцій і пропозицій у сфері дизайну [4].

Система безперервної національної дизайн-освіти, на нашу думку, зможе гармонійно функціонувати у вигляді п'яти взаємодоповнюючих функціональних підсистем української неперервної дизайн-освіти (УНДО): дизайн-технологічної, дизайн-мистецької, етнодизайну, ергодизайну і системотворчої – дизайн-освіти дорослих.

Наголошуємо, що завершальною освітньою ланкою національної неперервної дизайн-освіти повинна стати освіта дорослих як складова освіти впродовж життя, котра відіграватиме функцію системотворчого компонента національної неперервної системи дизайн-освіти. Йдеться про розвиток гнучкої системи безперервної освіти дорослих, що реагує на сучасні виклики суспільства загалом і запити конкретних верств населення зокрема [2].

Використана література:

1. Ауробиндо Ш. Откровения древней мудрости. Веды. Упанишады. Бхагавадгита. СПб. 615 с.
2. Нац. акад. пед. наук України ; [редкол. : В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. (До30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua.ST88>. 4
3. Руденченко А. А. Теоретичні і методичні засади навчання етнодизайну студентів у вищих мистецьких навчальних закладах : дис. ... д-ра п. наук : 13.00.02 / Київ. інст. обдарованої дитини нац. академ. педа. наук України. Київ, 2017. 428 с. 1
4. Швець О. Проблеми професійної підготовки сучасних дизайнерів: погляд німецьких науковців. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2021. Вип. 4. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/14136> (дата звернення: 06. 08.2022).